

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinde Mesleki Karar Pışmanlığı ve Bunun Yaşam Doyumuna Etkisi

Professional Decision Regret and its Effect on Life Satisfaction Among Students of the Vocational School of Health Services

Melek ÖZTÜRK¹ Nuriye Nesrin İPEKÇİ² Neşe ATAMAN BOR³

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, bir devlet üniversitesinin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin mesleki karar pışmanlığının yaşam doyumu üzerindeki etkisini araştırmak amacı ile planlandı. **Gereç ve Yöntem:** İlişkisel tarama modeline dayalı betimsel türde çalışma olarak planlanan bu araştırma, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 582 öğrenci ile yürütüldü. Verilerin toplanması aşamasında; Tanıtıcı Bilgi Formu, Mesleki Karar Pışmanlığı Ölçeği ve Yaşam Doyum Ölçeği kullanıldı. Veriler google form oluşturularak toplandı. Verilerin analizi Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 25.0 programı ile yapıldı.

Bulgular: Öğrencilerin Mesleki Karar Pışmanlığı Ölçeği puan ortalaması 31.08±21.00, Yaşam Doyumu Ölçeği puan ortalaması 14.88±5.86 olarak bulundu. Mesleki Karar Pışmanlığı Ölçek toplam puanı ile Yaşam Doyumu Ölçek toplam puanı arasında negatif yönde ve orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptandı [$r=-0.384$, $p<0.001$]. Üniversite öğrencilerinin mesleki karar pışmanlıklarının yaşam doyumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edildi [$t=-10.011$, $p<0.001$]. Yaşanılan yer, aile sosyo-ekonomik düzey, okuduğu bölüm, okuduğu bölümü kendi isteği doğrultusunda tercih etme durumu, tercih öncesi okuyacağı bölüm ile ilgili ön araştırma yapma durumu, bölümünü değiştirme isteği ve kendi mesleğinde çalışma isteği değişkenleri ile grupların Mesleki Karar Pışmanlığı Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptandı.

Sonuç: Çalışma sonucunda Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin meslek tercihlerinden dolayı pışman oldukları ve yaşam doyumlarının orta düzeyde olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Karar Pışmanlığı; Meslek Yüksekokulu Öğrencileri; Yaşam Doyumu.

ABSTRACT

Aim: This study, it was planned to investigate the effect of professional decision regret on life satisfaction of students studying at a state university's Vocational School of Health Services.

Materials and Methods: This research, planned as a descriptive study based on the relational screening model, was conducted with 582 students who agreed to participate in the study voluntarily. During the data collection phase; Introductory Information Form, Professional Decision Regret Scale and Life Satisfaction Scale were used. Data was collected by creating a Google form. Data analysis was done with the Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 25.0 program.

Results: The students' average score on the Professional Decision Regret Scale was 31.08±21.00, and the average score on the Life Satisfaction Scale was 14.88±5.86. A negative and moderately statistically significant relationship was detected between the Career Decision Regret Scale total score and the Life Satisfaction Scale total score [$r=-0.384$, $p<0.001$]. It was determined that there was a significant relationship between university students' professional decision regrets and their life satisfaction [$t=-10.011$, $p<0.001$]. It

Geliş Tarihi/Received: 14.05.2025 **Kabul Tarihi/Accepted:** 21.10.2025 **DOI:** 10.57224/jhpr.1699280

¹ melekozturk@kilis.edu.tr, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-5325-945X

² ipekcinresin01@gmail.com, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-9945-8115

³ neseatamanbor@hakkari.edu.tr, Hakkari Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-4308-9362

Sorumlu Yazar/ Correspondence: Melek Öztürk

Cite this article as: Öztürk M, İpekçi NN, Ataman Bor N. Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinde Mesleki Karar Pışmanlığı ve Bunun Yaşam Doyumuna Etkisi. J Health Pro Res 2026: 1-13

was determined that there was a statistically significant difference between the variables of place of residence, family socio-economic level, department studied, choosing the department in line with one's own wishes, doing preliminary research on the department before choosing, desire to change the department and desire to work in one's own profession, and the mean scores of the groups on the Professional Decision Regret Scale and Life Satisfaction Scale.

Conclusion: As a result of the study, it was determined that the students of the Vocational School of Health Services regretted their career choices and their life satisfaction was at a medium level.

Keywords: Life Satisfaction; Professional Decision Regret; Vocational School Students

Giriş

Pişmanlık, kişinin aldığı bir kararın farklı olması durumunda mevcut durumun daha iyi olacağını anlaması veya hayal etmesi durumunda ortaya çıkan olumsuz duygular olarak tanımlanmaktadır (1). Pişmanlık, çeşitli derecelerde sonuçları olan, yaşam boyunca deneyimlenebilen evrensel nitelikte bir duygudur. Genellikle kendini suçlama ve mevcut durumu tersine çevirmek için güçlü bir istekle ilişkilendirilen pişmanlık, olumsuz değerlendirmeleri de yansıtır (2).

İnsanlar hayatları boyunca pek çok seçenek arasından çeşitli kararlar vermek zorunda kalmakta ve verdikleri kararlar sonrasında da pişmanlık yaşayabilmektedir. Kişilerin vermiş olduğu meslek seçimi ile ilgili kararlar bazı zamanlar kişilere pişmanlık duygusu yaşatabilir ve kişinin yaptığı bu seçim, geri alınması nispeten zor olabilen geniş kapsamlı olumsuz sonuçlar doğurabilir (3). Eğitim tercihlerindeki belirsizliğin işgücü piyasasına giriş üzerinde sonuçları olduğu iyi bilinmektedir. Üniversiteden iş hayatına beklentilerini karşılamayan bir geçiş yaptıkları için üzgün olan bireylerin, öğrenimleriyle ilgili daha büyük bir hayal kırıklığı yaşadıkları bildirilmektedir (4).

Mutluluk arayışı birçok insan için önemli bir hedeftir. Çalışma sonuçları, en mutlu, en memnun öğrencilerin eğitim deneyimlerine daha fazla yatırım yaptığını, akademik yeteneklerine daha fazla güvendiklerini, daha az akademik stres yaşadıklarını, daha olumlu motive olduklarını ve daha yüksek not ortalamasına sahip olduklarını göstermektedir (5).

Bireyin yaşamı olumlu deneyimleme derecesini yansıtan öznel iyi oluş, genellikle hem bilişsel hem de duygusal faktörleri içeren çok yönlü bir yapı olarak kabul edilir. Yaşam doyumu, öznel iyi oluşun bilişsel bileşeni olarak kabul edilir ve kişinin yaşam kalitesinin küresel bir değerlendirmesini içerir. Öznel iyi oluşun en

istikrarlı bileşeni olduğu için yaşam doyumu genellikle bireyin algılanan yaşam kalitesinin en iyi göstergesi olarak incelenir (6). Yaşam doyumu yüksek olan bireylerin mesleklerinde başarılı olmaları daha olasıdır. Yüksek düzeyde yaşam memnuniyeti olan bireylerin, iş performanslarında başarılı, kariyer memnuniyetlerinin yüksek ve işten ayrılmaların daha az olduğu bilinmektedir. Yaşam memnuniyetinin benzer şekilde kişilerde daha sağlıklı ve daha uzun bir ömür ile de ilişkili olduğu bildirilmektedir (7).

Üniversite öğrencilerinde yaşam doyumu; sosyal, akademik ve fiziksel sağlık alanları ile yakından alakalı olup klinik ruh sağlığı sorunlarının da göstergesi olarak değerlendirilen temel bir kavramdır. Yaşam doyumunun olumlu eğitim sonuçlarıyla da ilişkili olduğu bilinmektedir. Yapılmış çalışmalar, yaşam doyumunun yüksek olması, öğrencilerde akademik başarının önemli bir kolaylaştırıcısı olduğunu göstermiştir (8). Üniversiteye yerleşme sırasında yapılan yanlış meslek tercihleri bireylerin mesleklerine karşı memnuniyetsizlik yaşamalarına neden olmaktadır. Çünkü meslek seçimi bir bakıma bireyin geleceği için almış olduğu önemli bir karar ve bundan sonraki yaşam şeklinin ifadesi olmaktadır. Yapmış oldukları doğru tercihler onların hem mesleki olarak başarılı ve verimli olmalarını hem de daha mutlu olmalarını sağlamaktadır. Bireylerin bu şekilde mutlu olmaları onların mesleki karar pişmanlığı yaşamalarına engel olmakta ve mesleki ve yaşam doyumlarını artırmaktadır (3).

Meslek Yüksekokulu'nun bazı programlarından mezun olan öğrenciler kendi mesleklerini icra etme konusunda sorun yaşayabilmektedirler. Sağlık Bakanlığı tarafından yeterli alımların olmaması öğrencilerin daha mezun olmadan kaygılar yaşamalarına neden olmaktadır. Bu

durum ise öğrencilerde tercih ettikleri meslek konusunda pişmanlık duymalarına sebep olmakta ve yaşam doyumları üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır. Bu çalışma, bir devlet üniversitesinin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerin tercih ettikleri programlar ile ilgili yaşadıkları pişmanlık düzeylerini ve bu durumun yaşam doyumları üzerindeki etkisini belirlemek için planlandı.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Türü

Çalışma, ilişkisel tarama modeline dayalı betimsel bir araştırmadır. İlişkisel araştırma modeli birden fazla değişkenin birlikte değişim gösterip göstermediklerini ve bu değişimin ne aşamada gerçekleştiğini saptamaya çalışan çalışmalardır (9).

Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma, bir devlet üniversitesinin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ön lisans programına kayıtlı öğrencilerine online anket uygulanarak 01-30 Ocak 2023 tarihinde yapıldı. Araştırmaya sadece belirlenen örneklem grubunun dâhil olması ve tekrarlı anket doldurmalarının önüne geçilmesi için anket linki araştırmacılar tarafından öğrenci bilgi sistemi üzerinden öğrencilere mail olarak atıldı ve öğrenci WhatsApp grupları üzerinden öğrencilere duyuruldu.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bir devlet üniversitesinin ön lisans programında okuyan tüm öğrenciler araştırma evrenini oluştururken, örneklem seçimine gidilmeden gönüllük esasına göre çalışmaya katılmayı kabul eden öğrenciler de örneklemi oluşturdu.

Araştırmaya dâhil edilme ölçütleri

Üniversitenin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu önlisans programında aktif olarak okuyor olmak, çalışmaya gönüllü olarak katılmak ve akıllı telefon kullanıyor olmaktır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri; elektronik anket türlerinden olan internet tabanlı anket tekniği kullanıldı. "Google formlar" üzerinden soru formu oluşturuldu. Soru formunun bulunduğu internet sitesi, 01-28 Şubat 2023 tarihleri arasında aktif tutuldu. Araştırmada araştırmacılar tarafından hazırlanan Tanıtıcı Bilgi Formu, Yaşam Doyumu

Ölçeği ile Mesleki Karar Pişmanlık Ölçeği katılımcılara uygulandı.

Tanıtıcı Bilgi Formu: Katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla yöneltilen yaş, cinsiyet, sınıf, kayıtlı olunan program türü, okuduğu programı isteyerek tercih etme durumu gibi öğrenciyi tanımlayan 10 sorudan oluşturuldu (1,4).

Mesleki Karar Pişmanlığı Ölçeği: Brehaut ve arkadaşları (10) tarafından geliştirilen Karar Pişmanlığı Ölçeği 5 maddeden ve tek boyuttan oluşan bir ölçme aracıdır. Ölçeğin Türkçe geçerlik güvenirlik çalışması Erdurcan ve Kırdök (11) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin Türkçe formunda ölçek "0" Hiç Katılmıyorum, "4" Tamamen Katılıyorum arasında 5'li likert derecelendirmeye göre düzenlenmiştir. Bu nedenle Türkçe formunda 1., 3. ve 5. maddeler ters kodlanmaktadır. Ölçeğin puanlanmasında, üç maddenin puanları ters çevrildikten sonra, puanlar toplanarak toplam puan elde edilmektedir. Çıkan bu skor beş ile çarpılarak 0-100 arası bir değer elde edilmektedir. Hesaplanan puandaki 0 ile 100 arasındaki artış karar pişmanlığının arttığını göstermektedir. Ölçekten alınan puan 0-24 arasında ise "karardan hiç pişman değil", 25-49 arası "karardan biraz pişman", 50-74 arası "karardan dolayı pişman", 75-100 arası ise "karardan dolayı çok pişman" olduğu şeklindedir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı 0.91 iken bu çalışmada 0.846 olarak bulundu.

Yaşam Doyumu Ölçeği: Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (12) tarafından 1985 yılında yaşam doyumunu incelemek amacıyla geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak geliştirilmiştir. Türkçe geçerlik güvenirlik çalışması Dağlı ve Baysal (13) tarafından yapılan ölçek tek boyutlu ve 5 maddelik bir ölçme aracıdır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,88 ve test-tekrar test güvenirliği ise 0,97 olarak bulunmuştur. Bu ölçekte yer alan tüm maddeler olumlu ifadelerden oluşmaktadır ve yüksek puanlar, yüksek doyum seviyelerini göstermektedir. Mevcut çalışmada 0.869 olarak hesaplandı.

Araştırma Verilerinin Değerlendirilmesi

Araştırma verileri Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 25.0 programı kullanılarak analiz edildi. Normal dağılım özelliği gösteren

sürekli değişkenlere ait veriler ortalama (Ort.) ve standart sapma (SS) ile, kategorik değişkenlere ait veriler sayı (n) ve yüzde (%) kullanılarak raporlandı. İki gruba sahip değişkenlerde bağımsız örneklem t testi (Independent samples t test), en az üç ve üzeri grubu bulanan değişkenlerde tek yönlü varyans analizi (One-way ANOVA) kullanıldı. Tek yönlü varyans analizinde varyansların homojen dağılmadığı durumlarda Welch test (*Robust test in one way heteroscedastic ANOVA*) kullanıldı (14). Gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için çoklu karşılaştırma post hoc testlerinden Scheffe ve Tamhane's T2 testleri kullanıldı. Saptanan farklar „1-2-3-4-5-6-7,, rakamları ve „>” büyüktür simgesi ile gösterildi. Sürekli değişkenler arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi ile değerlendirildi. Korelasyon katsayısı $r = 0.1 - < 0.3$ arası zayıf, $r = 0.3 - < 0.7$ arası orta, $r = 0.7 - < 1.0$ arası yüksek düzeyde ilişkiyi göstermektedir¹⁵. MKPÖ puanının YDÖ puanı üzerindeki etkisini belirlemek için basit doğrusal regresyon analizi yapıldı. Ölçeklere ilişkin güvenirlik analizleri Cronbach's α yöntemi kullanılarak hesaplandı. Yapılan tüm testlerde istatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edildi. Araştırma kapsamında elde edilen veriler analiz edilerek şu sorulara cevap aranacaktır:

1. Üniversite öğrencilerinin mesleki karar pişmanlığı ile yaşam doyumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. Üniversite öğrencilerinin mesleki karar pişmanlığı ile yaşam doyumunun; yaş, cinsiyet, sınıf, okunulan program, yaşanılan yer, okuduğu programı kendi isteğine göre tercih etme durumu, program tercihinden önce ön araştırma yapma durumu, okuduğu programı değiştirmek isteme durumu, mezuniyetten sonra kendi alanında çalışma isteği değişkenlerine göre anlamlı düzeyde fark var mıdır?

Bulgular

Tablo 1' e göre katılımcıların %84.4'ü kadın, %52.4'ü ikinci sınıf, %22'si çocuk gelişimi, %20.8'i fizyoterapi, %19.6'sı tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik, %12.9'u yaşlı bakımı, %12.9'u ilk ve acil yardım, %7'si eczane hizmetleri ve %4.8'i ise optisyenlik öğrencisidir. Öğrencilerin %51'i aile ile birlikte yaşarken %44'ü devlet yurdunda kalmaktadır ve

%72.5'inin ekonomik durumu orta düzeydedir. Öğrencilerin %82.5'i şuan okuduğu bölümü isteyerek tercih etmiş, %75.9'u tercih yapmadan önce okuyacağı bölüm ile ilgili bir ön araştırma yapmış, %46.4'ü okuduğu programı değiştirmek istememektedir ve %64.3'ü de mezuniyetten sonra kendi alanında çalışmak istemektedir (Tablo 1).

MKPÖ ve YDÖ puan ortalamalarının üniversite öğrencilerinin tanıtıcı özelliklerinden sınıf ve yaş değişkenlerine göre istatistiksel anlamda farklılaşmadığı saptandı [$p > 0.05$]. Cinsiyet değişkenine göre MKPÖ'den grupların aldıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa ulaşılmadı [$p > 0.05$] ancak cinsiyet değişkenine göre YDÖ'den grupların aldıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa ulaşıldı [$p < 0.001$]. Kadın öğrencilerin YDÖ puan ortalamalarının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu; yaşanılan yer, aile sosyo-ekonomik düzeyi, şuan okunulan bölüm değişkenleri ile grupların MKPÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak farklılık olduğu tespit edildi ($p < 0.05$). Yapılan ileri analizlerde (t testi, tek yönlü ANOVA testi, post hoc Scheffe testi, Welch testi, post hoc Tamhane's T2) üniversite öğrencilerinden; arkadaşları veya yalnız başına yaşayanların yurtda ve ailesi ile birlikte yaşayanlara [sırasıyla $p = 0.033$, $p = 0.017$], aile sosyo-ekonomik düzeyi düşük ve orta olanların yüksek olanlara [$p < 0.001$], okumakta olduğu bölümü yaşlı bakımı ve fizyoterapi olanların eczane hizmetleri ile tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik olanlara göre [sırasıyla $p = 0.014$, $p < 0.001$, $p = 0.019$, $p < 0.001$] puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [$p < 0.001$] (Tablo 2).

Cinsiyet, yaşanılan yer, aile sosyo-ekonomik düzeyi değişkenleri ile grupların YDÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak farklılık olduğu tespit edildi. Yapılan ileri analizlerde kadın üniversite öğrencilerinin erkeklerden, ailesi ile birlikte yaşayanların yurtda yaşayanlardan [$p = 0.047$], aile sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olanların düşük ve orta olanlardan [sırasıyla $p < 0.001$, $p = 0.004$], puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [$p < 0.001$] (Tablo 2).

Okuduğu bölümü kendi isteği doğrultusunda tercih etme durumu, tercih öncesi okuyacağı

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular

Değişkenler	Sayı	%
Cinsiyet		
Kadın	491	84.4
Erkek	91	15.6
Sınıf		
1.Sınıf	277	47.6
2.Sınıf	305	52.4
Okunulan Program		
Yaşlı Bakımı	75	12.9
İlk ve Acil Yardım	75	12.9
Fizyoterapi	121	20.8
Eczane Hizmetleri	41	7.0
Çocuk Gelişimi	128	22.0
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	114	19.6
Optisyonluk	28	4.8
İkametgah		
Devlet yurdu	256	44.0
Arkadaşlarla/Tek başıma evde	29	5.0
Aile ile birlikte	297	51.0
Sosyo-Ekonomik Durum		
Düşük	151	25.9
Orta	422	72.5
Yüksek	9	1.5
Okuduğu Programı İsteyerek Tercih Etme Durumu		
Evet kendim tercih ettim	480	82.5
Hayır ailemin isteği doğrultusunda tercih ettim	72	12.4
Arkadaşlarımın/Öğretmenlerimin isteği doğrultusunda tercih ettim	30	5.2
Program Tercihinden Önce Ön Araştırma Yapma Durumu		
Evet	442	75.9
Hayır	140	24.1
Okuduğu Programı Değiştirmek İsteme Durumu		
Evet	180	30.9
Hayır	270	46.4
Kararsızım	132	22.7
Mezuniyetten Sonra Kendi Alanında Çalışmayı İsteme Durumu		
Evet, Kesinlikle İstiyorum	374	64.3
Hayır, Kesinlikle İstemiyorum	17	2.9
Sadece DGS ile Geçiş Yapmak İstiyorum	78	13.4
Kararsızım	113	19.4

bölüm ile ilgili ön araştırma yapma durumu, bölümünü değiştirme isteği ve kendi mesleğinde çalışma isteği değişkenleri ile grupların MKPÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak farklılık olduğu tespit edildi ($p<0.05$).

Yapılan ileri analizlerde, okumakta olduğu bölümü arkadaşlarının/öğretmenlerinin tercihiyle göre seçenlerin kendi tercihiyle seçenlerden [$p<0.001$] tercih öncesi araştırma yapmayanların puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edildi. Yine öğrencilerin; okumakta olduğu bölümü değiştirmek

isteyenlerin istemeyen ve kararsız kalanlardan [$p<0.001$], kararsız kalanların istemeyenlerden [$p<0.001$], mezun olduktan sonra kendi mesleğinde çalışmak istemeyen, başka bir bölüme geçmek isteyen ve kararsız olanların kendi mesleğinde çalışmak isteyenlerden puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [$p<0.001$]. Ayrıca mezun olduktan sonra kendi mesleğinde çalışmak istemeyen üniversite öğrencilerinin başka bir bölüme geçmek isteyenlere ve bu konuda kararsız

Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin Tanıtıcı Özelliklerine Göre MKPÖ Ve YDÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n=582)

Tanıtıcı Değişkenler	Frekans	MKPÖ	YDÖ
		Toplam Ort.±SS	Toplam Ort.±SS
Yaş (grup)			
18-19 yaş	73	35.62±21.71	13.85±5.53
20 yaş	156	31.03±21.39	14.90±5.73
21 yaş	166	28.89±19.57	14.87±5.75
22 yaş	100	33.05±23.04	15.42±6.28
23 yaş ve üzeri	87	29.31±19.49	15.10±6.07
Test		F=1.687	F=0.809
p		0.151	0.519
Post hoc		-	-
Cinsiyet			
Kadın	491	30.52±20.89	15.10±5.76
Erkek	91	34.12±21.44	13.69±6.25
Test		t=-1.504	t=2.112
p		0.133	0.035
Yaşanılan yer			
Yurt ¹	256	31.02±20.79	14.28±5.71
Arkadaşlarla/yalnız ²	29	41.72±21.35	13.72±5.77
Aile ile birlikte ³	297	30.10±20.93	15.51±5.93
Test		F=4.092	F=3.683
p		0.017	0.026
Post hoc		2>1-3	3>1
Aile sosyo-ekonomik düzey			
Düşük ¹	151	34.77±23.84	11.72±5.43
Orta ²	422	30.21±19.72	15.86±5.56
Yüksek ³	9	10.00±10.00	22.00±3.87
Test		W=20.428	F=39.008
p		<0.001	<0.001
Post hoc		1-2>3	3>1-2; 2>1
Sınıf			
Birinci sınıf	277	31.34±20.82	14.68±5.67
İkinci sınıf	305	30.85±21.19	15.06±6.03
Test		t=0.277	t=-0.775
p		0.782	0.439
Bölüm			
Yaşlı bakımı ¹	75	40.00±18.78	15.44±6.03
İlk ve acil yardım ²	75	30.00±20.15	14.89±5.90
Fizyoterapi ³	121	38.55±21.54	13.31±5.72
Eczane hizmetleri ⁴	41	24.39±16.93	15.88±5.45
Çocuk gelişimi ⁵	128	30.74±21.83	15.27±5.72
Tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik ⁶	114	22.15±18.58	15.18±5.79
Optisyonluk ⁷	28	25.54±18.07	15.61±6.65
Test		F=10.186	1.995
p		<0.001	0.065
Post hoc		1-3>4-6	-

Ort.: Ortalama, SS: Standart sapma, ¹⁻²⁻³⁻⁴⁻⁵⁻⁶⁻⁷: Gruplar arasındaki farkın gösterimi, **Post Hoc**: Gruplar arası fark: Scheffe ve Tamhane's T2 yöntemi **F**: One-way ANOVA test, **t**: Independent samples t test, **W**: Welch test (Robust test in one way heteroscedastic ANOVA)

MKPÖ: Mesleki Karar Pışmanlığı Ölçeği, **YDÖ**: Yaşam Doyumu Ölçeği

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin Tanıtıcı Özelliklerine Göre MKPÖ Ve YDÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n=582)

Tanıtıcı Değişkenler	Frekans	MKPÖ	YDÖ
		Toplam Ort.±SS	Toplam Ort.±SS
Bölümü isteyerek tercih etme durumu			
Kendi tercihim ¹	480	27.14±19.08	15.40±5.80
Ailemin tercihi ²	72	52.78±20.24	12.58±5.77
Arkadaşlarımın/Öğretmenlerimin tercihi ³	30	42.17±16.33	12.00±4.76
Test		F=61.766	F=11.489
p		<0.001	<0.001
Post hoc		2>1-3; 3>1	1>2-3
Tercih öncesi araştırma yapma durumu			
Yaptım	442	27.64±19.19	15.52±5.78
Yapmadım	140	41.96±22.76	12.86±5.67
Test		t=-6.730	t=4.759
p		<0.001	<0.001
Bölümü değiştirme isteği			
İstiyorum ¹	180	46.89±20.31	13.13±5.76
İstemiyorum ²	270	19.74±16.77	16.52±5.79
Kararsızım ³	132	32.73±14.27	13.92±5.22
Test		W=114.821	F=21.881
p		<0.001	<0.001
Post hoc		1>2-3; 3>2	2>1-3
Kendi mesleğinde çalışmayı isteme durumu			
İstiyorum ¹	374	24.87±19.06	15.55±5.87
İstemiyorum ²	17	62.06±19.37	11.94±5.93
Başka bölüme geçmek istiyorum ³	78	39.68±20.34	14.49±5.55
Kararsızım ⁴	113	41.06±17.70	13.39±5.63
Test		F=44.167	F=5.731
p		<0.001	0.001
Post hoc		2-3-4>1; 2>3-4	1>4

Ort.: Ortalama, SS: Standart sapma,,

¹⁻²⁻³: Gruplar arasındaki farkın gösterimi, **Post Hoc**: Gruplar arası fark: Scheffe ve Tamhane's T2 yöntemi**F**: One-way ANOVA test, **t**: Independent samples t test, **W**: Welch test (Robust test in one way heteroscedastic ANOVA)**MKPÖ**: Mesleki Karar Pışmanlığı Ölçeği**YDÖ**: Yaşam Doyumu Ölçeği

kalanlardan puan ortalamalarının anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptandı [$p<0.001$].

Okuduğu bölümü kendi isteği doğrultusunda tercih etme durumu, tercih öncesi okuyacağı bölüm ile ilgili ön araştırma yapma durumu, bölümünü değiştirme isteği ve kendi mesleğinde çalışma isteği değişkenleri ile grupların YDÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak farklılık olduğu tespit edildi. Yapılan ileri analizlerde okumakta olduğu bölümü kendi tercihi göre seçenlerin ailesinin tercihi ve arkadaşlarının/öğretmenlerinin tercihiyle seçenlerden [sırasıyla $p=0.001$, $p=0.007$], tercih öncesi araştırma yapanların yapmayanlardan, okumakta olduğu bölümü değiştirmek istemeyenlerin isteyenlere ve kararsız kalanlardan

[$p<0.001$], mezun olduktan sonra kendi mesleğinde çalışmak isteyenlerin kararsız olanlardan puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı [$p<0.001$] (Tablo 3).

Mesleki Karar Pışmanlığı Ölçeği puanlaması 0-100 arasında olup, puan ortalaması 31.08 ± 21.00 olarak bulundu. Yaşam Doyumu Ölçeği puanlaması 5-25 arasında olup puan ortalaması 14.88 ± 5.86 olarak saptandı (Tablo 4).

Üniversite öğrencilerinin mesleki karar pışmanlıklarının yaşam doyumlarına etkisini belirlemek amacıyla yapılan basit doğrusal regresyon analizine göre, kurulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptandı [$F=100.216$, $sd: 1, 580$, $p<0.001$]. Regresyon

katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonucuna göre üniversite öğrencilerinin mesleki karar pişmanlıklarının yaşam doyumlarını anlamlı bir şekilde yordadığı tespit edildi [$t=-10.011$, $p<0.001$]. Üniversite öğrencilerinin yaşam doyum puanlarına ilişkin toplam varyansın (değişimin) %14.7'sinin üniversite öğrencilerinin mesleki karar pişmanlıkları puanı tarafından açıklandığı belirlendi [$R=0.384$, $R^2=0.147$]. Üniversite öğrencilerinin mesleki karar

pişmanlıkları puanındaki her bir puan artışı, öğrencilerin yaşam doyumu puanlarında-0.107 puan azalmaya neden olduğu bulundu (Tablo 5). Mesleki Karar Pişmanlığı Ölçek toplam puanı ile Yaşam Doyumu Ölçek toplam puanı arasında negatif yönde ve orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptandı [$r=-0.384$, $p<0.001$]. Bu ilişki, ölçek puanlarından biri artarken diğ erinin azaldığ ının göstergesidir.

Tablo 4. Ölçeklere İlişkin Puanların Dağılımı (N=582)

Ölçekler	Madde Sayısı	Ort.±SS	Min.-Maks.	Medyan [IQR]
Mesleki Karar Pişmanlığı Ölçeği	5	31.08±21.00	0-100	30 [30]
Yaşam Doyumu Ölçeği	5	14.88±5.86	5-25	15 [10]
Puan Aralığı				
Mesleki Karar Pişmanlık Düzeyi	Sayı (n)	Yüzde (%)		
Hiç pişman değilim	0-24	203	34.9	
Biraz pişmanım	25-49	254	43.6	
Pişmanım	50-74	103	17.7	
Çok pişmanım	75-100	22	3.8	

Ort.: Ortalama, **SS:** Standart sapma, **Min.:** Minimum değer, **Maks.:** Maksimum değer

Medyan [IQR]: Ortanca [Çeyreklikler arası genişlik/aralık]

Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Yordanmasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi

Değişkenler	Katsayılar				t	p	B için %95 GA	
	B	SH	B	β			AS	ÜS
Sabit	18.207	0.401			45.407	<0.001	17.419	18.994
MKPÖ puanı	-0.107	0.011		-0.384	-10.011	<0.001	-0.128	-0.086

$R=0.384$, $R^2=0.147$, $A. R^2=0.146$; $F=100.216$, sd: 1, 580, $p<0.001$; **Durbin-Watson**=1.975

SH: Standart Hata, **GA:** Güven Aralığı, **AS:** Alt Sınır, **ÜS:** Üst Sınır; **sd:** Serbestlik derecesi

Tartışma

Mevcut çalışmada üniversite öğrencilerinin mesleki karar pişmanlıklarının yaşam doyumlarını anlamlı bir şekilde yordadığı ve ikisi arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu saptandı. Üniversite öğrencilerinin mesleki karar pişmanlıkları puanının artması yaşam doyumlarının azaldığ ının bir göstergesi olduğu şeklinde yorumlandı.

Bu çalışmada öğrencilerin mesleki karar pişmanlığı puan ortalaması ile cinsiyetleri arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır. Köse ve arkadaşlarının (16) çalışmasında da çalışmamıza

benzer sonuçlar çıkarken İpek ve arkadaşlarının (3) çalışmasında erkek öğrencilerin mesleki karar pişmanlığı puan ortalamasının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Mevcut çalışmada kadınların eğitim olanaklarının erkeklere nazaran daha sınırlı olması, elde edilen bu fırsatın değerlendirilmesi ve haklarını kaybetmek istememeleri nedeniyle sonucun kadınlar lehine çıkmasında etkili olduğu düşünülmektedir.

Kadın öğrencilerin erkeklere göre YDÖ puan ortalamalarının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu saptandı. Literatür incelendiğinde

çalışmamızla benzer sonuçların çıktığı çalışma olduğu gibi (17) çalışmamız bulgularından farklı sonuçlara sahip çalışmanın da olduğu görülmüştür (18). Kadın öğrencilerin eğitim hayatında bulunmaları, bir üniversite programına yerleşmeleri onlar için gelecek adına atılmış güzel bir adım olarak görülmesi çalışma sonucunu olumlu yönde etkilemiş olabilir. Eğitim alma konusunda erkek ve kadın arasındaki eşitsizliklerin olması, kadınların bu haklarından kimi zaman mahrum bırakılmış olmaları, şuan elde ettikleri bu hak onlar için mutluluk kaynağı olabilir.

Arkadaşlarla veya yalnız başına yaşayan üniversite öğrencilerinin yurttan ve ailesi ile birlikte yaşayanlara göre MKPÖ puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksektir. Ebeveyn desteğinin kişilerin meslek seçiminde ve kariyer uyumluluğunu sağlamada doğrudan ve dolaylı etkileri bulunmaktadır (19). Aileden gelen sosyal destek kişilerde; hayati öneme sahip olan meslek seçimi, kariyer hedefi, özgüven ve öz yeterlilik gibi duygu ve düşüncelerin şekillenmesinde anahtar role sahiptir.

Sosyal destek öğelerinin başında aile gelmektedir ve bu destek bireylerin yaşam doyumlarına etki etmektedir. Algılanan sosyal destek kişinin yaşamdaki olaylar karşısında güçlü olmasında, stresle baş etmesinde, problemlerini etkin çözüme kavuşturmasında temel bir unsurdur. Aile tarafından sağlanan destek gençlerin kariyer seçimleri konusunda onlara yol göstermekte ve onların öznel değerlendirme yapmasını sağlamaktadır (20). Nitekim çalışmamızda da ailesi ile birlikte yaşayan öğrencilerin yurttan yalnız ya da arkadaşları ile yaşayan öğrencilere göre YDÖ puan ortalamasının da anlamlı şekilde daha yüksek çıktığı görüldü. Özgür ve arkadaşlarının (21) yapmış oldukları çalışmada da ailesi ile yaşayan öğrencilerin yurttan kalan öğrencilere göre YDÖ puan ortalamasının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Destekleyici ilişkilerin bireylerin iyilik hallerini artırmada ve hayata daha pozitif bakmalarında önemli bir etken olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada öğrencilerin aile sosyo-ekonomik düzeyi düşük ve orta olan üniversite öğrencilerinin yüksek olanlara göre MKPÖ puan ortalamalarının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu saptandı ($p<0.05$). Çalışmada bu şekilde bir sonucun çıkmasında; aile gelir durumu düşük

olan öğrencilerin bir meslek sahibi olabilmek ve açıkta kalmamak için herhangi bir bölüm seçtikleri ve üniversite mezunu olarak bu güvenceyi temin etmek istedikleri düşünülmektedir. Bu çalışmadan farklı olarak İpek ve arkadaşlarının (3) yaptıkları çalışmada gelir durumu ile öğrencilerin MKPÖ puan ortalamaları arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır. Mevcut çalışmada aile sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin düşük ve orta olanlara göre; aile sosyo-ekonomik düzeyi orta olanların düşük olanlara göre YDÖ puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı. Literatürde çalışma bulgumuzu destekleyen çalışma bulunmaktadır (22). Öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerinin yaşam doyumları ile ilişkili olduğu, temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek yeterli ekonomik durumlarının varlığı onların mutlu olmasında ve hayata pozitif bakmalarında önemli bir etken olduğu söylenebilir.

Okuyacağı bölüm/programı seçmek öğrencilerin üniversiteye girerken karar vermeleri gereken zorlu seçimlerden biridir. Yaşamlarının geri kalanında bunun sonuçlarıyla yaşamak zorunda oldukları için bu durum zor bir karar verme sürecidir. Bu çalışmada yaşlı bakımı ve fizyoterapi programında okuyan öğrencilerin eczane hizmetleri ve tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik programında okuyan öğrencilere göre MKPÖ puan ortalamalarının anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptandı. Yaşlı bakım programında okuyan öğrencilerin mesleki karar pişmanlığı yaşadıkları tespit edildi. Araştırma grubunu oluşturan programlar için programlar arası meslek seçimi ile ilgili bir karşılaştırmanın doğrudan yapıldığı bir çalışmaya rastlanmadığı için bu çalışmanın sonuçları benzer çalışmaların sonuçları ile karşılaştırılarak yorumlandı. Mesleki tercih bireyin yaşamına yön veren en önemli kararlardandır ve kişi bu meslek seçimi ile beraber hayatına da önemli bir yön vermektedir. Birinci'nin (23) yapmış olduğu çalışmada yaşlı bakımı programında okuyan öğrencilerin %81.8'inin ilk sıralarda bu programı tercih etmedikleri açıkta kalmamak için son tercihlerinde yer verdikleri ve programa istemeyerek geldikleri saptanmıştır. Öztürk ve arkadaşlarının (24); Benli ve Acar'ın (25) çalışmalarında öğrencilerin yaşlı bakımı

programını isteyerek tercih ettikleri ancak çoğunluğunun başka bölüme geçiş yapma düşüncelerinin olduğu ve meslekle alakalı umutsuzluk ve kaygı yaşadıkları saptanmıştır. Hatta Öztürk ve arkadaşlarının yapmış oldukları çalışmada öğrenciler programın adının yaşlı bakımı programı olmasından dolayı da rahatsızlık duyduklarını ve programın isminin değiştirilmesi gerektiğini de ifade etmişlerdir (24). Kunduracılar ve arkadaşlarının (26) fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmada bölüme ilgi duydukları için tercih eden öğrencilerin mesleki duyarlılıklarının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Sağlık Bakanlığı sağlık çalışanı istihdam etme durumlarına bakıldığında tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik programından mezun olan öğrencilerin istihdam oranlarının iyi seviyede olduğu buna karşın yaşlı bakım programından mezun olan öğrencilerin ise istihdam oranlarının neredeyse hiç olmadığı görüldüğünden bu sonucun çıkması beklenen bir durumdur.

Yaşlı bakımı programında okuyan öğrencilerin MKPÖ puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki olmasına karşın YDÖ puan ortalamaları arasında anlamlı ilişkiye rastlanmadı. Çalışmada şu an okuduğu bölümü kendi isteği ile tercih edenlerin ailelerinin ve/veya arkadaşlarının/öğretmenlerinin isteği üzerine tercih edenlere göre MKPÖ puan ortalamalarının anlamlı şekilde daha düşük olduğu saptandı. Kişilerin aile ve sosyal çevrelerinin yönlendirmeleri ile yaptıkları tercihler, ileriki hayatlarında pişmanlık yaşamalarına neden olabilmekte ve bu durum tüm yaşamlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Yanlış yapılmış seçimler, bireylerin mutsuz ve başarısız olmasına neden olmakta, kaygı ve umutsuzluk yaşamalarına yol açabilmektedir. Kişilerin kendileri için mesleki kararlarını ve kariyer planlamalarını yapamamaları onlarda pişmanlık yaratabilir ve öz-yeterliliği etkileyebilir. Bireylerin kariyer yolu ve gelişimi kendi iradesine bağlı olarak geliştiğinde başarı ve mutluluk getirmektedir (27). Meslek seçimi için dönüm noktası sayılacak üniversite tercihleri esnasında öğrencilere gerek rehber hocaların gerekse de ebeveynlerin doğru şekilde rehberlik yapmaları, meslekler hakkında geniş kapsamlı bilgiler sunmaları ancak tercih hakkını öğrenciye

birakmaları öğrencilerin ileride pişmanlık yaşamalarını engelleyebilecek bir davranıştır.

Öğrencilerin aile veya yakın çevrelerinin almış oldukları kararlar onların akademik motivasyon ve başarılarını etkilemektedir. Çalışmada okumakta olduğu bölümü kendi tercihiyle seçen üniversite öğrencilerin ailesinin tercihiyle seçenlere göre YDÖ puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı. Çivitçi'nin (28); Gündoğar ve arkadaşlarının (29) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada da okuyacağı bölümü isteyerek tercih eden öğrencilerin YDÖ puan ortalamalarının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Öztürk ve ark. (2016) çalışmasında okuduğu bölümü kendi isteği ile tercih etmeyenlerin umutsuzluk puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (24). Gençler için üniversitenin bir programına yerleşmiş olmak büyük bir engeli aşmış gibi görünse de eğer kişi ilgi alanlarına tam olarak hitap etmeyen bir eğitim sürdürüyorsa bu durum yaşam doyumu üzerinde olumsuz etki yaratabilmektedir (30). İsteyerek okudukları programları tercih edip okuyanların motivasyonlarının artırılması, istemeyerek gelen öğrencilerin ise içinde bulundukları mutsuzluk durumunu ortadan kaldırmak için bölüm akademisyenlerinin alternatifler sunmaları, öğrencilerin doğru planlamalarla sağlıklı kararlar vermelerinde ve yaşam doyumlarının artırılmasında etkili olacağı düşünülmektedir.

Çalışmada tercih öncesi araştırma yapmayan üniversite öğrencilerinin yapanlara göre MKPÖ puan ortalamaları anlamlı düzeyde daha yüksek iken, tercih öncesi araştırma yapan üniversite öğrencilerinin yapmayanlara göre YDÖ puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı. Sağlıklı bir kariyer yolu çizmek hem birey için hem de toplumun geleceği için uzun vadede olumlu sonuçlar doğurmaktadır. Üniversite öğrencileri arasındaki kariyer kararlarının doğruluğu, onların gelecekteki kariyer gelişimleriyle yakından ilişkilidir. Yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, üniversite öğrencileri meslek seçimi hakkında karar vermek için kendilerini hazır hissetmediklerini ve bu konuda bilgilerinin yetersiz düzeyde olduğu ifade edilmiştir (28). Kariyer seçiminden duyulan pişmanlık, seçilen kariyere karşı isteksizliğe neden olabilir ve

dolayısıyla iş tükenmişliği riskini artırabilir ve kişilerin yaşam doyumlarını önemli düzeyde düşürebilir (31).

Bu çalışmada okumakta olduğu bölümü değiştirmek isteyen üniversite öğrencilerinin istemeyen ve bu konuda kararsız kalanlardan, kararsız olanların ise programı değiştirmek istemeyenlerden MKPÖ puan ortalamalarının anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptandı. Yine okumakta olduğu bölümü değiştirmek istemeyen üniversite öğrencilerinin isteyen ve kararsız kalanlardan YDÖ puan ortalamalarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı. Çalışmalarda, öğrencilerin öğrenim gördükleri esnada üniversitede okudukları bölümü değiştirmelerinin nedenleri arasında, daha önce vermiş oldukları bir karardan pişmanlık duymaları yer almaktadır. Kişiler elde edilen meslekten beklediği veya umduğu sonucu alamayınca meslek seçimi pişmanlığı yaşamaktadır. Pişmanlık davranışı üzerine yapılan araştırmalar, pişmanlığın hataları düzeltme, olayları geri alma ve ikinci bir şans elde etme isteğine yol açabileceğini de göstermektedir. Pişmanlık aynı zamanda yapılan seçimlerin sonuçlarından daha büyük bir tiksine de yol açabilmektedir. Bu gibi durumlar kişileri meslek değiştirmeye yöneltebilmektedir (32, 33).

Sonuç

Çalışmada öğrencilerin mesleki kararlarından dolayı biraz pişman oldukları ve yaşam doyumlarının orta düzeyde olduğu saptandı. Okunulan bölüme göre yaşlı bakımı ve fizyoterapi programlarında okuyan öğrencilerin diğer programlara göre mesleki karar seçimlerinden ötürü daha fazla pişman oldukları ancak bütün programlarda yaşam doyumları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı belirlendi. Özellikle bu programlarda okuyan öğrencilerle meslekleri ile ilgili pişmanlığa sebep olan durumların konuşulması ve alternatif çözümler üretilmesi gerekmektedir. Bu çözüm önerileri ile öğrencilerin mevcut durumu veya ilerisi için yaşayacakları kaygı durumları azaltılabilir ve yaşam doyumlarının artırılmasına katkı sağlayabilir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yapılabilmesi için Kilis 7 Aralık Üniversitesi etik kurulundan gerekli onay alındı

(Toplantı Tarihi:18.01.2023, Toplantı Sayısı: 2023/02). Veriler gönüllülük esası temel alınarak toplandı. Bilgilendirilmiş onamı elektronik ortamda alındı. Araştırma Helsinki Bildirgesinin kriterlerine göre yürütüldü.

Yazar Katkıları

Fikir/Kavram, Tasarım, Denetleme, Kaynaklar, Veri Toplama ve İşleme, Analiz ve Yorum, Literatür Taraması, Makale Yazımı, Eleştirel İnceleme M.Ö, N.N.İ, N.A.

Teşekkür

Çalışmaya katkı sağlayan öğrencilere teşekkür ederiz.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarların herhangi bir kurum/kuruluşla çıkara dayalı ilişkisi yoktur.

Araştırma Desteği

Çalışmayı maddi olarak destekleyen kişi/kuruluş yoktur.

Kaynaklar

1. Müller BS, Donner-Banzhoff N, Beyer M, Haasenritter J, Müller A, Seifart C. Regret Among Primary Care Physicians: A Survey Of Diagnostic Decisions BMC Family Practice 2020; 21(53):1-7. <https://doi.org/10.1186/s12875-020-01125-w>.
2. Budjanovcanin A, Woodrow C. Regretting Your Occupation Constructively: A Qualitative Study Of Career Choice And Occupational Regret, Journal of Vocational Behavior 2022;136:103743
3. İpek AN, Çavuş FZ, Saraç H. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Geleceği Algılarıyla Mesleki Karar Pişmanlıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Journal of Sustainable Educational Studies (JSES). 2020;1(1):1-12
4. Mora T. Why Do Higher Graduates Regret Their Field Of Studies? Some Evidence From Catalonia, Spain. Education Economics

- 2010;18(1):93-109. <https://doi.org/10.1080/09645290802018001>).
5. Antaramian S, Lee J. (Reviewing Editor). The Importance Of Very High Life Satisfaction For Students' Academic Success, Cogent Education 2017; 4(1): 1-10.
 6. Türkmen M. Öznel İyi Oluşun Yapısı ve Ana baba Tutumları, Özsaygı Ve Sosyal Destekle İlişkisi: Bir Model Sınaması. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.2012; 5(1): 41-73
 7. Kırıcı Çevik N, Korkmaz O. Türkiye’de Yaşam Doyumu Ve İş Doyumu Arasındaki İlişkinin İki Değişkenli Sıralı Probit Model Analizi. Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi. 2014;7(1): 126-145.
 8. Renshaw TL, Cohen AS. Life Satisfaction As A Distinguishing Indicator Of College student functioning: Further validation of the two-continua model of mental health. Social Indicators Research 2014;117(1):319-334. <https://doi.org/10.1007/s11205-013-0342-7>.
 9. Karasar N. Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler (35. Basım). Ankara: Nobel, 2020.
 10. Brehaut JC, O'Connor AM, Wood TJ, Hack TF, Siminoff L, Gordon E, Feldman-Stewart D. Validation Of A Decision Regret Scale. Medical Decision Making 2003;23(4):281-292.
 11. Erdurcan S, Kırdök O. Mesleki karar pişmanlığı ölçeği: uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2017; 13(3): 1140-1150” DOI: <http://dx.doi.org/10.17860/mersinefd.330880>.
 12. Diener E, Emmons RA, Larsen RJ, Griffin S. The Satisfaction With Life Scale. Journal of Personality Assessment 1985; 49 (1), 71-75.
 13. Dağlı A, Baysal N. Yaşam Doyumu Ölçeğinin Türkçe’ye Uyarlanması: Geçerlik Ve Güvenirlilik Çalışması, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi 2016; 15 (59): 1250-1262. ISSN:1304-0278
 14. Harrison V, Kemp R, Brace N, Snelgar R. *SPSS For Psychologists* (7. baskı). Red Globe Press, 2021.
 15. Pallant J. *SPSS Survival Manual: A Step By Step Guide To Data Analysis Using, IBM SPSS* (7. baskı). London and New York: Routledge, 2021.
 16. Köse A. Career Decision Regret As A Predictor: Do Teachers And Administrators Regret Due To Their Career Choice?. World Journal of Education 2019; 9(1):38-55. doi:10.5430/wje.v9n1p38
 17. Başer-Şeker, G. Lise Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri Ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. 2009.
 18. Eker H, Taş İ. Üniversite Öğrencilerinde Yaşam Doyumunun Yordayıcısı Olarak Kişilerarası Yeterlik, MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi 2021;8(2): 534 – 544. <https://doi.org/10.21666/muefd.837514>.
 19. Kermen U, Tosun Nİ, Doğan U. Yaşam Doyumu Ve Psikolojik İyi Oluşun Yordayıcısı Olarak Sosyal Kaygı, Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi 2016; 2(2):20-29.
 20. Parola A, Marcionetti J. Career Decision-Making Difficulties And Life Satisfaction: The Role Of Career-Related Parental Behaviors And Career Adaptability. Journal of Career Development 2022; 49(4):831-845. <https://doi.org/10.1177/0894845321995571>
 21. Özgür G, Babacan Gümüş A, Durdu B. Evde ve Yurtta Kalan Üniversite Öğrencilerinde Yaşam Doyumu. Psikiyatri Hemşireliği Dergisi. 2010;1(1):25-32.
 22. Ünal AÖ, Şahin M. Lise Öğrencilerinin Yaşam Doyumlarının Bazı Değişkenlere Göre Yordanması, Cumhuriyet International Journal of Education 2013; 2 (3):46-63.
 23. Birinci E. Yaşlı Bakımı Programı Öğrencilerinin Kariyer Seçimlerinin İncelenmesi. Journal of Academic Value Studies. 2020; 6(4): 364-371. Doi:10.29228/jav.47603

24. Öztürk M, Yurdağül G., Tatlıbadem B. Yaşlı Bakım Teknikeri Öğrencilerinin Bölüme Yönelik Düşüncelerinin Umutsuzluk Düzeylerine Etkisi, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi 2016; 5(2): 1-9.
25. Benli AR, Acar E. Yaşlı Bakım Teknikerliği Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin Mesleklerine Yönelik Kaygı Düzeyleri Ve Etkileyen Faktörler, İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi 2017; 6(5): 2512-2521.
26. Kunduracılar Z, Akbaş E, Büyükuysal Ç, Biçki D, Ulaş Erdem E. Fizyoterapi Ve Rehabilitasyon Bölümü Öğrencilerinde Mesleki Farkındalığın Değerlendirilmesi, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi 2012; 2(3): 186-192. doi: 10.5961/jhes.2012.049
27. Esmer Y, Arıbaş AN. Önlisans Öğrencilerinin Gelecek Kaygılarına Yönelik Nitel Bir Araştırma KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi. 2023; 25(44): 330-347
28. Çivitci A. Üniversite Öğrencilerinde Genel Yaşam Doyumu Ve Psikolojik İhtiyaçlar Arasındaki İlişkiler, Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2012; 21(2): 321-336
29. Gündoğar D, Sallan Gül S, Uskun E, Demirci S, Keçeci D. Üniversite Öğrencilerinde Yaşam Doyumunu Yordayan Etkenlerin İncelenmesi. Klinik Psikiyatri.2007; 10:14-27.
30. Yunus İŞ, Zoraloğlu R, Şahin N. Fırat Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri, Üniversite Öğreniminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. 2011;17(3):429-452
31. Price S. Future Directions For Career Choice Research İn Nursing: A Discussion Paper. International Journal of Nursing Studies 2009; 46(2):268-276
32. Mannetti L, Pierro A, Kruglanski A. Who Regrets More After Choosing A Non-Status-Quo Option? Post Decisional Regret Under Need For Cognitive Closure. *Journal of Economic Psychology*. 2007;28(2):186–196. <https://doi.org/10.1016/j.joep.2005.12.004>
33. Yawen Hsu Yi-hsuan Chi Academic Major Satisfaction And Regret Ofstudents İn Different Majors: Perspectives Fromself-Determination Theor Psychology İn The Schools. 2022;59:2287–2299. DOI: 10.1002/pits.22563.